

Múlt századi korrajzok

LASKOVICS MÁRIÓ

mario.laskovics
@veszpreminaplo.hu

Az Acta Papensia református folyóirat legfrissebb, dupla számáról Hudi József főszerkesztő-levéltárvezető adott összefoglaló ismertetést lapunknak.

A múlt hónapban jelent meg az Acta Papensia, a Pápai Református Gyűjtemények Közleményei című folyóirat 2021. évi 1–2., összevont száma. A 234 oldalas kiadvány számos érdekes olvasmányt kínál.

– A pápai származású, történész végzettségű Úveges

Bence a zsidóság történeti szerepét értelmezni próbáló páriakapitalizmus-elmélet empirikus vizsgálatára vállalkozott. Arra volt kíváncsi, hogy a pápai zsidóság valóban azt az utat járta-e be, amelyet az elmélet kidolgozói felvázoltak. Úgy tapasztalta, hogy a 19. századi pápai zsidóság egymást követő három nemzedéke között nincs szerves összefüggés: a leggazdagabb családok a század második felében kicserélődtek, a tőkét gyűjtő terménykereskedők utódai közt nincs gyáralapító nagyvállalkozó. A reformkori perek sem bizonyítják, hogy a kölcsönadással foglalkozó zsidók nyeréskedő uszorások lettek volna. Inkább kivételesnek tekinthető, hogy egy-egy életvitelszerűen uszoráskodó egyénnek meggyűlt a baja a bíróságokkal. Közéjük tartozott az 1850 körül született Stern Ármin, akinek bűnözői

„karrierjét” is megismerheti az olvasó – nyilatkozta a Naplónak Hudi József főszerkesztő-levéltárvezető, akinek írása és forrásközlése a balatonalmádi 1897. évi fürdőhelyi életet mutatta be. A magyar középosztály fürdőhelyének számító Almádi ekkortájt zárkózott fel Balatonfüred és Siófok mögé.

Köblös József történész-főlevéltáros a pápai református egyházközség 18. századi lélekösszeírásait, Rainer Pál történész-muzeológus Ambrózy Gyula (1841–1921) magyar királyi pénzügyőri főbiztos

1916-ban írt önéletírását tette közzé. Az önéletírás a magyar pénzügyőrség első nemzedékének hétköznapjaiba enged bepillantást. Gelencsér József jogtörténész tanulmányban ismertette a székesfehérvári Sóstó új- és legújabb kori hadtörténeti szerepét.

Sárközi Gergely Antal református segédlelkész, PhD-hallgató Rózsa István pápai református kollégiumi tanár könyvtárosi tevékenységét, Mezey Zsolt művelődéstörténész közleményéből a reformkori pápai kollégiumi képzőtársaságot mutatta be.

A Szemle rovatban S. Lackovits Emőke Berszán Lajos erdélyi plébános életművét bemutató kötetet (Toldi Éva újságíró könyvét), Pátkai Ádám Sándor veszprémi régész-muzeológus pedig Szabó Előd dunántúli református egyházkerület-történeti monográfiáját ismertette.

A 234 oldalas kiadvány számos érdekes olvasmányt tartalmaz

ACTA PAPENSIA

A PÁPAI
REFORMÁTUS GYŰJTEMÉNYEK
KÖZLEMÉNYEI

PUBLICATIONS BY
THE CALVINIST COLLECTIONS
OF PÁPA

XXI. évfolyam (2021) 1–2. szám

A TARTALOMBÓL

ÚVEGES BENCE: *Gazdaság és felekezet Pápán a XIX. században*

KÖBLÖS JÓZSEF: *Pápai református adófizetők névsora a XVIII. századból (Második közlemény)*

RAINER PÁL: *Ambrózy Gyula pénzügyőr főbiztos önéletrajza*
180 éve alakult meg a kollégiumi képzőtársaság

KISEBB KÖZLEMÉNYEK
SZEMLÉ